

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2865

av Aron Modig m.fl. (KD)

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra momsfrihet för föreningar som bedriver secondhandförsäljning för att finansiera social hjälpverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att synliggöra skattetrycket och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska det personliga ansvaret för ett aktiebolags skatteskulder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra ersättningsreglerna vid skattemål och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer generösa anståndsregler för skatteskulder under den tid en juridisk skatteprocess pågår och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att komplettera utredningen om att avveckla fastighetstaxeringssystemet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Anslagsanvisning

Tabell 1. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusental kronor).

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1: Skatteverket	7 194 417	-10 000
1		
1: Kronofogdemyndigheten	1 861 359	+20 000
2		
1: Tullverket	1 727 170	
3		
Summa	10 782 946	+10 000

Tabell 2. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 till 2019 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (miljoner kronor).

		2016	2017	2018	2019
1:	Skatteverket	-10	-20	-25	-25
1					
1:	Kronofogdemyndigheten	+20	+20	+15	+15
2					
	Summa	+10		-10	-10

Kristdemokratiska utgångspunkter i skattepolitiken

Enligt Kristdemokraternas mening är syftet med skatter att finansiera offentliga utgifter, styra den ekonomiska utvecklingen i en social och ekologisk riktning samt mildra inkomstspridningen. Samtidigt riskerar skatter att försämra ekonomins funktionssätt och leda till ett osunt ekonomiskt beteende. Strävan måste därför vara att skattesystemet är transparent och etiskt legitimt. Det är också viktigt att det utformas så att det stimulerar arbete, hederlighet, sparande och företagande.

Skattesystemet ska vara utformat så att den enskilde i största möjliga utsträckning får behålla sin egen lön eller pension innan kompletterande bidrag betalas ut. Målet är att alla heltidsarbetande ska kunna leva på sin inkomst. Studier och kompetensutveckling måste löna sig. Skatte-, bidrags- och socialförsäkringssystemen ska sammantaget ta

hänsyn till familjesituationen och försörjningsansvaret samt upplevas som rimligt av medborgaren.

I en globaliserad ekonomi utsätts främst kapitalskattesystemet för konkurrens. Kapitalskatterna måste därför vara konkurrenskraftiga. Beskattning av inkomster, varor, tjänster, fastigheter, förmögenhet eller andra former av beskattning, får inte urholka äganderätten och ska utformas enligt vedertagna skatterättsliga principer som skatt efter bärkraft och likabehandling.

Skattesystemet ska bidra till ett gott klimat för företagsamhet och främja eget ansvarstagande. Det är dessutom viktigt att skattereglerna utformas så enkelt som möjligt för att underlätta bland annat för småföretagsamhet.

Nivån på mervärdesskatten bör i princip vara generell. En hög generell nivå på momssatsen medför dock att undantag kan behöva göras. Beskattningen ska utformas så att arbete gynnas medan förbrukning av ändliga naturresurser, miljöpåverkande utsläpp och annan miljöskadlig verksamhet motverkas.

Det är en statlig uppgift att stödja kommuner som inte har ett tillräckligt skatteunderlag för att klara sina lagstadgade skyldigheter gentemot kommunens invånare.

Under alliansregeringsperioderna 2006–2014 sänktes skattetrycket – mätt som totala skatteintäkter som andel av BNP – från 46 procent till 42,7 procent. Det var en väldigt positiv utveckling, som både bidrog till ökad frihet för människor och familjer, och till ökade incitament till arbete och företagsamhet. Även framgent är det ett mål i sig att sänka skattetrycket, men varje skattesänkning måste samtidigt vägas mot andra angelägna prioriteringar inom välfärden.

Institutioner centrala för en välfungerande ekonomi

Myndigheterna Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är av fundamental betydelse för en välfungerande ekonomi som präglas av ordning och reda. Skatteverket ser, framför allt, till att de skatter som bestäms av politikerna i riksdag, landsting/regioner och kommuner tas in.

Tullverket kontrollerar flödet av varor in och ut ur Sverige, bidrar till ett säkert samhälle och säkerställer en konkurrensneutral och effektiv handel. Det senare är inte minst viktigt för Sverige som ett litet och exportberoende land.

Kronofogdemyndigheten arbetar samtidigt med att upprätthålla en god betalningsvilja i samhället, vilket är viktigt för all form av företagsamhet och för att förtroendet människor emellan ska upprätthållas på en hög nivå. Viljan att göra rätt för

sig är av grundläggande betydelse i ett väl fungerande samhälle. Totalt har de tre myndigheterna drygt 14 000 anställda.

I budgetpropositionen för 2016 tillför regeringen Skatteverket vissa ytterligare medel för att den ser ett ökat behov att skydda den svenska skattebasen och säkerställa ett effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Kristdemokraterna bedömer att Skatteverket kan klara detta inom ramen för befintligt anslag.

Service, tillgänglighet och lokalisering

De tre myndigheternas service till medborgare och företagare bör fortsätta att förbättras. I detta avseende är det förstås centralt med vidareutvecklade e-tjänster. Allt fler människor använder dessa, exempelvis växte antalet besök på Skatteverkets webbplats med 8,6 procent till 48 miljoner besök under 2014. Men för de människor som ännu inte är fullt bekväma med elektronisk kommunikation är möjligheten till personliga möten vid servicekontor av stor betydelse. Myndigheterna behöver därför även fortsättningsvis ha god fysisk närvaro över hela landet.

Kristdemokraterna välkomnar att regeringen i maj 2015 gett Statskontoret i uppdrag att ta fram förslag till nya principer för myndigheters lokaliseringar. Frågan aktualiseras med jämna mellanrum, i detta fall med anledning av Skatteverkets lednings planer på flytt av verksamhet från nio orter till närliggande orter. Kristdemokraterna anser att Skatteverket gör rätt som avvaktar med slutgiltigt beslut i frågan till dess att Statskontoret har presenterat sina förslag. Detta ska ske senast i april 2016.

Förbättrad skattemoral – den svarta ekonomin på tillbakagång?

En förutsättning för att trovärdigheten för skattesystemet ska kunna upprätthållas är att den svarta ekonomin inte tillåts ta för stor plats. Det är inte förenligt med en god etik och ett gott samhällsansvar att undanhålla den skatt som är grunden för den välfärd vi har i Sverige. Människor kan ha invändningar mot olika procentsatser i olika skatter, eller skatters existens överhuvudtaget. Men skattebeslut som är fattade i god demokratisk ordning måste efterlevas, annars riskerar i förlängningen välfärdens finansiering att urholkas.

Lyckligtvis verkar det som att den svarta ekonomin är på tillbakagång. Skatteverket genomför årligen enkätundersökningar riktade till medborgare och företag. I den undersökning som presenterades i december 2014 framkom att allt färre säger sig känna någon som har arbetat svart de senaste åren, 22 procent jämfört med 29 procent två år tidigare. Även antalet personer som säger sig känna någon som anlitat svart arbetskraft

har sjunkit, till 22 procent från 31 procent 2012. Undersökningen visade även att acceptansen för svartarbete generellt sett är låg. Endast 5 procent av medborgarna ansåg att det är okej att folk arbetar svart.

Allmänhetens normer kring svartarbete och skattefusk har förändrats i positiv riktning under ungefär samma period som alliansregeringen införde jobbskatteavdragen och de så kallade ROT- och RUT-avdragen. Rapporten ”Om RUT och ROT och VITT och SVART”, som Skatteverket släppte 2011, visade på att de senare skattereformerna haft positiv påverkan på medborgarnas syn på svartarbete. Det är därför allvarligt att regeringen nu på olika sätt försämrar dessa reformer.

Kristdemokraterna ser det som centralt att inte minst Skatteverket fortsätter arbetet med att trycka tillbaka den svarta ekonomin. I det avseendet är det extra viktigt att myndigheten håller uppe sina höga förtroendesiffror bland allmänheten. Även dessa hjälper till att hålla uppe skattemoralen.

Ytterst handlar det om att hålla nere det så kallade skattefelet, det vill säga skillnaden mellan den skatt som skulle ha fastställts om alla redovisat korrekt och den skatt som fastställs efter Skatteverkets kontroller. Flera indikatorer talar för att skattefelet minskat under perioden 2007–2012 (”Skattefelets utveckling i Sverige 2007–2012”).

Återinförd momsfrihet för föreningar som driver secondhandförsäljning

Flera av de största svenska välgörenhetsorganisationerna blev under hösten 2014 och våren 2015 ofrivilligt indragna i en tragikomisk historia som gällde huruvida föreningar som driver secondhandförsäljning för att finansiera sin sociala hjälpverksamhet ska vara momsbelagda eller inte.

Efter ett avgörande i Högsta förvaltningsdomstolen kom Skatteverket under förra hösten till slutsatsen att secondhandbutiker som drivs av ideella föreningar och trossamfund under vissa förutsättningar konkurrerar med kommersiell handel och därför ska beläggas med 25-procentig moms. Att vinsten från ideell secondhand oavkortat går till människor som lever i socialt utsatta situationer hade helt förbisetts ifrån.

Skatteverkets ställningstagande kom att innebära stora problem för åtskilliga välgörenhetsorganisationer. Många tvingades lägga värdefull tid på att fundera över administrativa frågor i stället för att sköta sina ordinarie uppgifter, vissa hann till och med börja dra ned på hjälpverksamheten.

Kristdemokraterna drev aktivt denna fråga gentemot regeringen under vintern och våren, både inom ramen för riksdagen och i medierna. I maj avslutade sedan regeringen frågan genom ett så kallat utskottsinitiativ i finansutskottet som klargjorde dels att

föreningar även i fortsättningen är momsbefriade, dels att de ska kompenseras för den moms som betalas in under 2015. Kristdemokraterna stödjer förstås detta.

Viktigt att ytterligare synliggöra skattetrycket

Som angavs ovan sjönk skattetrycket i Sverige under alliansregeringsåren. Sverige har dock alltså en av de högsta skattekvoterna i världen. Inom OECD var det år 2013 endast fyra länder som hade ett högre skattetryck än vårt land.

Studier visar dock att svenskarna i gemen inte vet hur högt skatteuttaget är. Detta framkom inte minst i en rapport som samhällsdebattören och teknologie doktor Nima Sanandaji presenterade nyligen. En viktig orsak till detta är att stora delar av skattetrycket kan betecknas som dolt.

Detta är problematiskt av flera anledningar, inte minst för att det försvårar för medborgarna att bedöma huruvida man får ut det som utlovats av de inbetalade skattepengarna. Om stora delar av skatterna är dolda för medborgarna är det också svårare att bilda opinion för lägre skatter, men samtidigt enklare att höja desamma.

I år deklarerade 5,4 miljoner personer (av totalt 7,7 miljoner) elektroniskt. Det var cirka 170 000 personer fler än förra året. Drygt 656 000 personer deklarerade via sms. Att servicen gentemot medborgarna ökar och deklARATIONERNA förenklas måste ses som positivt. Samtidigt leder det sannolikt till att färre personer riktar full uppmärksamhet mot sina skatteuppgifter, vilket kan bidra till de resultat som Sanandaji påvisar.

Så vad kan man då göra? Offentliga arbetsgivare måste visa vägen genom att tydligare redovisa samtliga skatter och avgifter på lönebeskedet. Kanske kan vi därutöver ha ett system där en arbetstagares lön, skatt och arbetsgivaravgift för ett ögonblick läggs på löntagarens bankkonto men där skatten och avgifterna lika snabbt försvinner därifrån.

Det är inte mer än rätt att vi politiker kontinuerligt arbetar med att belysa och informera om hur vårt samhällssystem fungerar och vilka fundament det vilar på. En sådan viktig faktor är skattesystemet och medborgarnas vilja att betala skatt. För att förtroendet framöver ska fortsätta att vara stort för skattesystemet behöver vi göra vad vi kan för att informera om hur det fungerar och hur mycket skatt som egentligen tas in.

Stärkt juridiskt skydd för företagare

Många företagare utsätts för brott. Det rör sig om allt från bedrägerier och blufffakturor till bolagskapningar eller osund konkurrens från yrkeskriminella som driver regelrätta verksamheter utan att betala skatt.

Kristdemokraterna menar att legitimationskontroll alltid bör göras vid ändring av person- eller företagsuppgifter hos Skatteverket och Bolagsverket. I första hand ska fler uppmuntras att använda e-tjänster där inloggning sker med e-legitimation, bank-id eller andra godkända sätt för legitimering. Den som vill lämna in en ansökan manuellt ska kunna göra detta via servicekontor där Skatteverket eller Bolagsverket finns.

Så kallade bluffakturor har blivit ett allvarligt problem. Varje bluffaktura är i sig ofta på en ganska liten summa men eftersom det sker organiserat kan gärningsmännen med några knapptryck skicka ut fakturor som sammantaget är på mycket stora belopp. Nuvarande bestämmelser om bedrägerier är inte anpassade för den systematik som dessa brott begås med idag. Utredningen ”Stärkt straffrättsligt skydd för egendom” (SOU 2013:85) föreslår att ett nytt brott, grovt fordringsbedrägeri, införs.

Kristdemokraterna menar att detta förslag bör genomföras.

Ytterligare en form av bedrägeri är att använda en annan persons identitet för att vilseleda en tredje person att exempelvis leverera varor. Syftet är att den vars identitet man använder ska stå för kostnaderna. För att komma åt detta bör identitetsstöld kriminaliseras som ett särskilt brott. Även i denna del har utredningen ”Stärkt straffrättsligt skydd för egendom” lämnat förslag på hur detta kan göras.

Enligt aktiebolagslagens regler för personligt ansvar vid kapitalbrist är ett aktiebolags styrelse och ledning inte ansvariga gentemot borgenärerna. Motsvarande bestämmelse gäller dock inte skatteskulder, där en styrelse kan hållas ansvariga om det saknas skattebetalningar vid likvidation, även om styrelsen följt alla steg i avseende på kontrollstämma etc. Kristdemokraterna vill se över och begränsa styrelsens och ledningens personliga ansvar för skatteskulder i fall där lagen har följts.

Företag kan idag inte få ersättning för juridiska kostnader i väntan på dom i skattemål vid förvaltningsdomstol. Kristdemokraterna vill se över regelverket och göra det möjligt för företag att söka interrimsersättning för rättegångskostnader i väntan på prövning i högre instans, när Skatteverket överklagar.

Vid till exempel skattemål är ordningen sådan att företagare måste betala utdömd skuld i väntan på avgörande från förvaltningsdomstolarna. En entreprenör kan därmed rent teoretiskt få huset utmätt även om vederbörande senare frikänns i högre instans. De anståndsregler som finns är begränsade och tillämpas mycket restriktivt.

Kristdemokraterna vill se över anståndsreglerna. Det måste finnas synnerliga skäl om anstånd inte ska beviljas.

I och med riksdagens antagande av Alliansens budgetmotion hösten 2014 fick Skatteverket i uppdrag att förenkla företagares skatteadministration. Kristdemokraterna vill följa upp och vid behov fortsätta detta arbete.

Arbetet mot överskuldsättning

Att komma tillrätta med problemen kring överskuldsättning till följd av snabblån och sms-lån är en viktig fråga, inte minst för många ungdomar som riskerar att hamna i en mycket utsatt situation. Kristdemokraterna har på olika sätt arbetat för att göra förbättringar, exempelvis har det införts tillståndsplikt för snabblåneföretagen. Finansinspektionen har fått i uppdrag att utföra tillsyn av företagen och Konsumentverket har fått utökade sanktionsmöjligheter mot brister i kreditprövningen.

Kristdemokraterna ställer sig positivt till att verka för en översyn av Kronofogdemyndighetens regler för vilka skulder som får lämnas över till myndigheten, liksom när det får göras. I kombination med Finansinspektionens tillsynsuppdrag kan det få en god effekt för minskad överskuldsättning.

Kristdemokraterna föreslår att Kronofogdemyndigheten tillförs medel för arbetet med att motverka överskuldsättning. Detta arbete bör exempelvis ta sig uttryck i förstärkt förebyggande arbete och för att undvika långa handläggningstider (se vidare Utgiftsområde 18).

Avveckling av fastighetstaxeringssystemet

Kristdemokraterna var drivande i reformeringen av den statliga fastighetsskatten. Vi vill nu gå vidare genom att helt slopa taxeringsvärdessystemet, vilket är kostnadskrävande och bidrar med krångel för enskilda småhusägare. Att systemet finns kvar gör det också enklare att återinföra fastighetsskatten enligt den tidigare modellen.

Bostadstaxeringsutredningen lämnade sitt betänkande till regeringen i augusti 2012. Denna lade fram två förslag: ett kring hur taxeringssystemet kan avvecklas och ett rörande hur systemet kan förenklas. Avvecklingsförslaget innebär att fastighetstaxeringen avskaffas för bostäder och lantbruksenheter och följaktligen att den löpande beskattningen inte längre kan beräknas utifrån taxeringsvärden.

Utredningen föreslår därför en ny modell för att beräkna den kommunala fastighetsavgiften och den statliga fastighetsskatten, utifrån storleken av byggnad respektive mark, alltså antalet kvadratmeter, med vissa maxbelopp. Kristdemokraterna anser inte att denna modell är optimal utan vill komplettera den genomförda utredningen i syfte att hitta ett system som blir mer rättvist.

Jakob Forssmed (KD)

Caroline Szyber (KD)

Robert Halef (KD)

Désirée Pethrus (KD)

Penilla Gunther (KD)